

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ.

— Ένα πρωί, ο Βιενέζος μυθιο-
ριογράφος Ροδόλφος Λάιπεν, γυρί-
ζοντας στο σπίτι του, βρίσκει ένα εκ-
τενές γράμμα, προερχόμενο από μία
γυναίκα, την οποία δεν θυμάται πλε-
καί την οποία όποιο γνώρισε άλ-
ποτε, όταν ήταν ακόμα νεα. Η γυ-
ναίκα αυτή, η οποία τον αγάπησε ο-
λόκληρη τη ζωή, βρίσκεται τώρα μπρο-
στά στο πεθαμένο παιδί, το παιδί πο-
δοκλήθηκε μαζί του, και του διηγεί-
ται στο γράμμα της όλη της τη ζωή
ή όποια άρχισε πραγματικά γι' αυτή
από τη μέρα που τον γνώρισε, όταν
και τον αγάπησε τρελά, παράφορα, μ'

ΤΟ ΜΥΣΤΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΖΒΑΪΤΚ

Η ΑΓΝΩΣΤΗ

σημωπή ήταν ακόμα οκατακτών χρόνων.
μ' όλη της την ψυχή.

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Από εκείνη την ημέρα, όλα μέσα στο σπίτι μου, όλα μέσα στον
κόσμο, έπαφαν πεινά να μ' ενδιαφέρουν, εκτός από σένα. Μία μο-
νάχη φροντίδα με άπαρηγόνησε ολόκληρη: να στεριγοφυξώ γύρω
απ' τη ζωή σου κι' από την παρξέ σου.

Σε παρακολούθησα, πρόσχα τις συνήθειές σου, κίτταξα τους
άνθρώπους που έρχόντουσαν στο σπίτι σου κι' όν' αυτά, άντι να λι-
γοστήφουν την περιέργεια που μου προκαλούσες, απεναντίας τη με-
γάλωναν ακόμα περισσότερο, γιατί έβλεπα πως δεν ήσουν μόνο ένας
γοητευτικός και κομψός νέος, αλλά κι' ένας κύριος, που δίος ο κό-
σμος τον εκτιμούσε και τον αγαπούσε.

Έρχόντουσαν σπίτι σου νέοι άνθρωποι, συνάδελφοί σου, με τους
οποίους γελούσες και δεχνόσουν διαχτυλός, φοιτητά δεν φτωχικό
ντύσιμο και κυρίες που έφταναν μ' αυτοκίνητα. Μία φορά μάλιστα
ήρθε κι' ο διευθυντής της "Όπερας, ο μεγάλος αυτός αρχιμαέστρος,
που δεν τον είχα δει ώς τότε, παρ'ά μόνο από μαζαριό στο θέατρο.
Έρχόντουσαν επίσης και νεαρές κοπέλλες, που πήγαιναν ακόμα στο
σχολείο και που γλυστορούσαν φοβισμένες μέσ' απ' την πόρτα σου.

Η γυναίκες που σ' επισκεπτόντουσαν, ήταν περισσότερες απ' τους
άνδρες, μ'ά άθωο παιδάκι καθώς ήμουν, αυτό
δεν μου έκανε καμιά έντιπωση, ούτε μου προ-
καλούσε καμιά ύποψια, όπως έπαιζε δεν σκέ-
φτηκα τίποτε κακό, όταν ένα πρωί, την ώρα
που έφευγα απ' το σχολείο, είδα να βγαίνει απ'
το διαμέρισμά σου μια νέα γυναίκα, που είχε
κομμένο το πρόσωπό της μέσα σε παντό βέλο.
Δεν είχα κλεισει ακόμα τα δεκατρία μου χρό-
νια και δεν ήξερα ούτε τί είναι έρωσ, ούτε πού
σέχσας μπορεί να υπάρχει μεταξύ ενός άνδρος
και μιας γυναίκας, ούτε και καταλάβαινα πως
σ' αγαπούσε.

Μά σήμερα ξέρω πολύ καλά, ο πολυαγαπη-
μένο μου, ξέρω ακριβώς την ημέρα και την ώρα
που προσκολληθήκα σε σένα ολόκληρωτικά και
για πάντα. Έκείνη την ημέρα, είχα κάνει ένα
περίπατο μαζί με κάποια συμμαθήτριά μου
και όταν γυρισάμε στο σπίτι, σταθήκαμε μπρο-
στά στην πόρτα σου κι' άρχισάμε να κουβεντιά-
ζουμε.

Έξαφνα, έν' αυτοκίνητο έφτασε μ' όλη του
την ταχύτητα, Στάθηκε μπρος στο σπίτι μου
και σε είδα, αντίπομος κι' έλαστικός όπως εί-
σαι πάντα, για να με γοητεύης, να ηρθάς απ'
το μαρσιπέ και να διευθύνουσι προς την
πόρτα.

Δεν ξέρω πού δύναιες άγνωστη μ' έσπρο-
ξε να τρέξω και να σου ανοίξω. Έτσι βρόθικες έξαφνα μπροστά
μου, έπεσες σχεδόν άπάνω μου. Με κίτταξες τότε με το γλυκό και
θερμό βλέμμα σου που κλεινει μέσα όλη την τριφερότητα του κό-
σμου. Μου χαμογέλασες μ' ένα χαμόγελο που μόνο με το έλπιετο
«άγγελικό» θα μπορούσε να το χαρακτηρίσω, και μου είπες με τη
λεπτή και σχεδόν εγκάρδια φωνή σου: «Βύχαριστώ πολύ, δεσποινίς».

Αυτό ήταν μόνο, πολυαγαπημένο μου...
Μά από εκείνη τη στιγμή, από τη θεία αυτή στιγμή που έννοιωσα
άπάνω μου το τόσο γλυκό και τριφερό βλέμμα σου, έγινε ολόκληρη
δική σου. Κατάλαβα, αλλοίμονο, αργότερα, ότι αυτό το άχρηστικό
βλέμμα, αυτό το βλέμμα που σκορπίζει γύρω του έναν άκατανήτο
μαγνητισμό, αυτό το βλέμμα που με σκεπάζει ολόκληρη και μ' απο-
γύνωσσε συγχρόνως, αυτό το βλέμμα που ανθρώπων που γεννήθηκε
γόνις, το άσπυρτίζει σε κάθε γυναίκα που περνάει κοντά σου, σε
κάθε πολήτρη καταστράματος, έν' την όποια άγοράσει κάτι, σε
κάθε υπηρέτρια που σου άνοίγει την πόρτα.

Κατάλαβα, ότι σε σένα αυτό το βλέμμα δεν έχει τίποτε το ξε-
χωριστό, ότι δεν υπάρχει σ' αυτό ούτε άγάπη, ούτε καμιά άλλη
ενδηλώσις ψυχική, μ'ά απλώς η τριφερότης που νοιώθεις προς τις
γυναίκες που δίνει, χωρίς να το καταλαβαίνης, μ'ά έκφραση γλυκό-
πνευσης και θεμιδότητος, όταν γυρίζεις προς αυτές.

Μά εγώ, καρταίκα δεκατρία χρόνων καθώς ήμουν, δεν κατα-
λάβαινα τότε απ' αυτά τα πράγματα κι' έννοιωσα το βλέμμα σου να
με πλημμυρίζει ολόκληρη, σαν ένα ποτάμι από φωτιά. Νόμισα, ότι η
γλάνια που έκλεινε μέσα του, ήταν ολόκληρη για μένα κι' έφτασε ή
μοναδική εκείνη στιγμή, για να με κινή από παιδί γυναίκα και τη

γυναίκα αυτή να την κινή για
πάντα δική σου.

— Πούσ εν' ο κύριος αυ-
τός; με ρώτησε ή φίλη μου.

Μά εγώ δεν μπόρεσα να της
άπαντήσω άμέσως. Μου ήταν ά-
δύνατο να της πω τ' όνομά σου.
Ένοιωθα μ'ά άκατανήτη νευ-
ρική ταραχή.

— Μ'ά! τ'αράλιστα τέλος μερο-
δεμμένα. Εν' ένας κύριος που κατοικεί σ' αυτό το διαμέρισμα.

— Γιατί λοιπόν έγινες κατακόκκινη, όταν σε κίτταξε; με ρώ-
τησε πάλι ή φίλη μου με τόνο ειρωνικό και με όλη την πονηρία ενός
παιδιού περιεργου.

Μά εγώ διασθάνθηκα τότε, παρ' όλη την άθωότητά μου, ότι ή
ειρωνεία της αυτή άπευθυνόταν στο μυστικό της καρδιάς μου, ένα
μυστικό που κι' εγώ ή ίδια το άγνωσά, κι' έννοιωσα όλο μου το
αίμα ν' ανεβαίνει στο κεφάλι μου.

Βρισκόμουν σε δύσκολη θέση και δεν ήξερα τί να της άπαντή-
σω, κι' αυτό ακριβώς μ' έκανε βάνανση μ' άπότομη:

— Μικρή καρτάξια! της φώναξα άγρια.

Ήταν μάλιστα τόση ή μανία μου, ώστε θα ήθελα να την πνίξω.
Μά εκείνη άρχισε να γελιά δυνατά και μ' ένα τόνο ακόμα πιο
περιπατικό απ' τα λόγια της. Ένοιωσα τότε τα μάτια μου να
πλημμυρίζουν δάκρυα απ' την όργή μου, που δεν μπορούσα να την
ικανοποιήσω.

Την άφησα εκεί κι' ανέβηκα τρέχοντας στο σπίτι μας.

Από εκείνη λοιπόν τη στιγμή σ' άγάπησα, ο πολυαγαπημένο
μου, ξέρω πως πολλές γυναίκες σου έχουν πει συχνά το ίδιο, σε
σένα το καλύτερο τους παιδί. Μά, πιστεφει με, καμιά δεν σ' αγά-
πησε τόσο δυνατά —σαν μ'ά σιλάδα, σαν ένα σινιλι— με τόση ά-
φοσίωσι, με όση σ' αγάπησε το μικρό εκείνο πλάσμα που ήμουν εγώ
τότε.

Τίποτε έλάνω σ' αυτό τον κόσμο δεν μοιά-
ζει με την άπαρηγόνη κι' άγνωμένη άγάπη
ενός παιδιού που βρίσκεται αποτραβηγμένο
παράμερα, μ' αυτή την άγάπη που είναι τόσο
αφιλοκερδής, τόσο ταπεινή, τόσο ύποταξη-
μένη και τόσο παιδική, ώστε ποτέ δεν θα
μπορούσε να συγκριθή με τη γεμάτη επιθυμεί-
ες και τόσο άκατηχητή άγάπη μ'ας γυναικας.
Μονάχη τα παιδιά μπορούν να κρατήσουν για
τόν έναυτο τους όλο τους το πάθος. Οι άλλοι
σκορπίζουν το αίσθημά τους μέσα στις φλυα-
ρίες και το λυσιπείουν με τις έμωστηρέυ-
σις. Έχουν έκούσι να γίνεται πολλές λόγος
για τον έρωτα, τον έχουν συναντήσει μέσα
στα βιβλία και ξέρουν πως είναι ένας κοινός
νόμος. Παίζουν μαζί του, όπως έβ' έπαιζαν
μ' ένα παιχνιδάκι. Αισθάνονται μάλιστα κά-
ποια ματασοδοξία γι' αυτόν, όπως τα παιδιά
που κωτιζούν το πρώτο τους σγαφετό. Μά
εγώ που δεν είχα κανένα για να έμωστηρω
το μυστικό μου, που δεν είχα κανένα να με
διδάξη και να με πληροφορήσει τί είναι έρωσ,
βρισκόμουν μέσα στην άγνοια και στην άπει-
ρία.

Και άκολούθησα το περφομένο μου, σαν
μ'ά τυφλή που ρίχεται στην άβυσσο.

Δεν ύπηρεζε πεινά τίποτε μέσα μου, που να μην έχη σχέση με σένα.
Όλα μου τα αισθήματα κι' όλα μου τα όνειρα ήταν δικά σου. Ό
πατέρας μου είχε πεθάνει από κακό. Η μητέρα μου πάλι μου ήταν
ξένη με την αβονία μελαγχολία της και τις φροντίδες της της χή-
ρας που δεν έχει τίποτ' άλλο για να ζήση, εκτός από τη σύνταξή
της. Η συμμαθήτριάς μου, που είχαν όλες σχεδόν τους φίλους τους,
με άποστρεφόντουσαν, γιατί αυτές έπαιζαν έλαφρά μ' επόλεια υ
έκείνο που άποτελούσε για μένα το ύπερτανο πάθος. Έτσι ά-
φοσιώθηκα ολόκληρη σε σένα. Ήσπον για μένα —πως να σου το
πώ; κάθε παραβολή θα ήταν πολύ αδύνατη— ήσουν για μένα το
πάν, ολόκληρη ή ζωή... Ότι δεν είχε άμέσως σχέση μ' έσένα, δεν
είχε καμιά σημασία για μένα. Με την ευφάνσι σου μετέβαλες ο-
ρζικά ολόκληρο τον τρόπο της ζωής μου. Ένώ ως τότε ήμουν αδέ-
φορη προς το σχολείο και μέτρια ως μαθήτρια, έγινα έξαφνα ή
πρώτη της τάξουσ, γιατί ήξερα πως ή δουλειά σου είχε μεγάλη
σχέσι με τα γράμματα. Διάβαζα εκατοντάδες βιβλίον, μένοντας ά-
γλυστη ως άργά τη νύχτα, γιατί ήξερα πως άγαπάς τα βιβλία. Άρ-
χισα έξαφνα, προς μεγάλη έκπληξή της μητέρας μου, να γυμνάζω-
μαι στο πιάνο, που το βαρεσίονος ως τότε, με μ'ά άφοσίωσι σχεδόν
άπιστευτη, γιατί νόμιζα πως άγαπούσε τη μουσική. Πρόσχα τα
ροζια μου και φροντίδα πολύ το ντύσιμό μου και το στόλισμά μου,
μόνο και μόνο για να φαίνομαι ευχάριστη και καθαρή στα μάτια
σου. Η ιδέα μάλιστα, ότι ή παλιά μαθητική ποδιά μου, που είχε
γίνει από ένα φόρεμα της μητέρας μου, είχε προς το άριστο μέρ-
ος ένα μικρό μπαλλάκιμα, αυτή ή φριχτή ιδέα δεν μ' άφρισε να κοι-
μηθώ. Γι' αυτό το λόγο έσφιγγα πάντοτε τη σάκκα μου επάνω στο

μέρος του μεταλλάματος, όταν ανέβαινα τις σκάλες και περνούσα μαρμαρότα άπ' την πόρτα σου. Αυτός ο φόβος όμως ήταν τρολλός, γιατί ποτέ, σχεδόν ποτέ παιά, δεν με κόνταξες.

Κι' όμως, έγω περνούσα τις ημέρες μου, περιμένοντάς σε και ταραμονεύοντάς σε.

Υπήρχε στην πόρτα μας ένας στοργαγιάς φεγγίτης, σκεπασμένος με τζάμι, άπ' τον όποιο μπορούσε να βλέπει κανείς όλο το διάδρομο ός την πόρτα του. Αυτός ο φεγγίτης —μη γελιάς, πολυαγαπημένο μου— ήταν για μένα τό μάτι, με τό όποιο έξερευνούσα την οικουμένη.

Έκει, μήνες και χρόνια δλόκληρα, αγωνιώντας κάθε στιγμή μήπως παρουσιαστεί ή μητέρα μου, μ' ένα βόλιό στο χέρι, περνούσα τά άπογευματά μου, περιμένοντάς σε, με την καρδιά μου σφαιμένη.

"Ήμιον πάντα άπρηχολημένη με σένα, σε περιμένα πάντα και βρισκόμουν πάντα σε κίνησι.

"Ήξερα ό,τι σε άφορούσε, ήξερα όλες τις συνήθειές σου, ήξερα όλες τις γραβάτες σου και όλα σου τά κοστούμια. "Ήξερα έναν—έναν όλους τους έπισκέπτες σου και τους χώριζα σε δύο κατηγορίες, σ' αυτούς που μου ήσαν συμπαιθείς και σ' αυτούς που άντιπαθούσα.

Έπί τρία δλόκληρα χρόνια, ός όταν δηλαδή έγινα δεκάξη χρόνων, δεν πέφασε ούτε στιγμή πού να μίν άτασχαληθώ με σένα...

"Α! πόσες τρολλές δεν έκανα τότε...

Φιλούσα τό πόμολο της πόρτας σου, πού τό χέρι σου είχε άγγίξει και μάζενα κρυφά τ' άποταίγματα πού πετούσες στο διάδρομο, πριν μπει στην κάμαρά σου! "Ό! πόσο ίερά ήσαν για μένα τά τουγάρα αυτά, πού τά είχαν φιλήσει τά χειλιά σου!

Έκατό φορές τό βράδι, βρισκόντας με άπειδήποτε πρόφασι, κατέβαινα κάτω στο δρόμο για να ίδω πού άπ' τά παράθυρά σου ήταν φωτισμένο και να νιώσω έτσι μ' ένα τρόπο πού συγκεκριμένο την παρουσία σου, την άθέατη παρουσία σου!

Κατά τη διάρκεια πάλλ των έβδομάδων πούβλεπες σε ταξείδια, ή ζωή μου ήταν σαν πεθαμένη, χωρίς κανένα σκοπό. Πηγαίνονόμουν, χωρίς κανένα κέρφι, γεμάτη πλήτη και κακία κι' είχα πάντα ύγρα τά μάτια μου από θλίψη.

Ξέρω, ότι αυτά πού σου γράφω, είνε πράγματα τρολλά και παιδιασία ίσως. Θα έπρεπε να ντρέπομαι γι' αυτά. Μά όχι, δεν ντρέπομαι, γιατί ποτέ ή άγάπη μου για σένα δεν ήταν τόσο άγνη και τόσο παθητική, όσο τότε...

Έπί όρες, επί ημέρες δλόκληρες, θα μπορούσα να σου διηγοίμαι πώς έζησα τότε μαζί σου, μαζί με σένα, ό όποιος μόλις ήξερες τό πρόσσωπό μου, γιατί όταν σε συναντούσα στη σκάλα και δεν ύπηρεχαι τρόπος να σε άποφύγω, από φόβο μήπως άντιγράσω τό βλέμμα σου, έτρεχα, με τό κεφάλι σκυρτό.... Δεν ήθελα να δής τά μάγουλά μου, πού άναθαν και γινόντουσαν κατακόκκινα.

Έπί όρες, επί ήμέρες, θα μπορούσα να σου μιλάω γι' αυτά τά χρόνια πού από καρδιά θα τάχης λησμονήσει. Θα μπορούσα να ξετιλίξω μαρμαρότα σου όλο τό καλοντόρι της ζωής σου. Μά δεν θέλω να σε πλήξω. Δεν θέλω να σε βασανίσω.

Θέλω μόνο να σου μιλήσω άκόμα για τό μεγαλύτερο κι' οραότερο γεγονός της παιδικής μου ζωής και σε παρακαλώ να μη γελιάς μ' αυτό, γιατί για μένα είχε άπέραντη σημασία.

Μιά Κυριακή πού έλειπες σε κάποια έκδρομή, ό ύπηρετής σου, άρνού έβγαλε έξω τή χαλιμά και τά ξεσκόνισε, τά έσπασε πάλι μέσα άπ' την άνοιχτή πόρτα του διαμερισμάτός σου. Δυσκολετώναι πού να τά τραβήξω ό καλός γέρος και, παίρνοντας ξαφνικά θάρρος, πήγα προς αυτόν και τον ρώτησα, άν μπορούσα να τον βοηθήσω.

Έκεινος ξαφνιάστηκε λίγο, μά δέχτηκε πρόθυμα τη συνδρομή πού του προσέφερα. Έτσι μπόρεσα να δω για πρώτη φορά —με τόσο σεβασμό και με πόση θρησκευτική εύλάβια— τό έσωτερικό του διαμερισμάτός σου, την οικουμένη σου, τό τραπέζι, στο όπύ έγραφε και στο όποιο ύπηρεχαν μερικά λουλούδια σ' ένα δοχείο από γυαλίσο κρύσταλλο, τά έπιλά σου, τοίς πίνακές σου, τά βιβλία σου.

Δεν μπορούσα να τά ίδω όλ' αυτά από κοντά, γιατί φοβόμουν μήπως ό ύπηρετής σου μου πεί τίποτε, μά με σύντομη και φευγαλέα ματιά έφτασε. "Εφτασε με μάτια για να τά κλείσει όλα μέσα και να μου ήσυχθησώ τροφή άρεστή για να άνερευόμια άτέλειστα έσένα, στις άγριότητες μου και στον ύπνο μου.

Αυτή ή σύντομη στιγμή ήταν ή πύ εϋτυχισμένη της ζωής μου. Θέλησα να σου τη διηγηθώ, για να μπόρεσης επί τέλους να καταλάβης, σου πού δεν μ' ένώριζες ποτέ, πώς άφιέρωσα δλόκληρη τη ζωή μου σε σένα μέχρι εκμνησμοσύ.

Θά ήθελα όμως να σου διηγηθώ και μία άλλη σκηνή τρομερή, πού, άλλοιόμοιο! έγινε έπειτ' από λίγο καιρό. "Όπως σου είπα και πριν, είχα λησμονήσει τά πάντα για σένα.

Δεν νοιαζόμουν καθόλου για τη μητέρα μου και δεν ενδιαφερόμουν γενικά για κανένα.

(Ακολουθεί)

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΜΕ ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ

ΤΟ ΔΗΛΗΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΦΕΙΔΙΩΝ

"Απ' τά διάφορα δηλητηριώδη φείδια πού ύπάρχουν στην Έλλάδα είνε και ή όχιά. Τό έρπετό αυτό, τό τρομερά έαθετικό, είνε διαδεδομένο και σ' όλη την Εύρώπη. Στη Γαλλία μάλιστα προκαλεί τόσο πολλά δυστυχήματα κάθε χρόνο, όποτε ή Κιβέρντης πληρώνει όρισμένη άμοιβή για κάθε σκοτωμένη όχιά. Έτσι ύπάρχουν στα χωριά της Γαλλίας άνθρωποι πού έχουν ως μοναδικό τους επάγγελμα τό κούνηρι των έρπετών.

Σ' άλλα μέρη της γής —όπως στην Άμερική και στις Ίνδίες— τά είδη των δηλητηριωδών φειδιών είνε πολύ περισσότερα, παρά στην Εύρώπη, κι' έχουν διάφορα μεγέθη. Τά μεγαλύτερα άπ' αυτά, οι πύθωνες, φτάνουν τά 5 ή 6 μέτρα, ενώ τά μικρότερα, οι εϋλώπεες, έχουν τό μέγεθος ενός σπηθαμένου... σκυληκιού. Υπελοψίζεται, ότι τά θύματα των φειδιών στις Ίνδίες φτάνουν κάθε χρόνο τις 20.000. Στο Άννάμ, την Κοχχίνα, τό Καμπούτζ, τό Σιάμ και τό Τογκίνο, ό αριθμός αυτός ανεβαίνει ως τις 40.000! Στο Τογκίνο μονάχα ύπάρχουν 112 είδη φειδιών, άπ' τά όποία τά 25 είνε δηλητηριώδη.

Στην ίδια χώρα άφθονεί ό μικροσκοπικός εϋλώπη. Οι ύθαγενείς τον φοβόνται πολύ, γιατί έχουν τη γνώμη, ότι όσο μικρότερο είνε ένα φείδι, τόσο φοβερότερο είνε τό δηλητηριό του. Φαίνεται όμως, ότι ή γνώμη αυτή είνε λανθασμένη. Γιατί ή έπιστήμη βεβαιώνει, ότι ό εϋλώπη είνε άβάνθνος για τον άνθρωπο.

Τό δηλητήριο ενός άλλου φειδιού της Άφρικής, πού εϋπονοήθηκε, είνε κερανοβόλο. Εϋτυχώς όμως, τό φείδι αυτό έχει τό δηλητηριώδη του δόντι στο βάθος του στόματός του κι' έτσι δεν μπορεί να κερανοβολήσει τό θύμα του, παρά μόνο τη στιγμή πού τό καταπίνει. Όταν δαγκώνει άπλόος τον άνθρωπο, μεταχειρίζεται κατ' άνάγκη τό μαρμαρότα του δόντι, πού είνε τελείως άβάνθνο.

Ένα άλλο φείδι, πού εϋκρινόμουν, είνε ό εφοφάγος έλιωψ. Τό μικρό του φτάνει πολλές φορές τά 4 μέτρα, δεν διατάζει δέ να έπιτεθώ και έναντίον του έλέφαντος. Ό άνθρωπος πεθαίνει άπ' τό δάγκωμά του σε μισή ώρα τό πολύ, ό δέ έλέφας σε 3 ώρες.

Τό αποτέλεσμα του δαγκώματος ενός φειδιού έξαρτάται κι' άπ' την ποσότητα του δηλητηριού πού θα ριχί μέσα στην πληγή. Έτσι ή όχιά δεν μπορεί να χύση σε κάθε της δάγκωμα περισσότερο δηλητήριο από 5 ως 15 εκατοστά του γραμμαρίου. Ό κρυστάλλος όμως και ή ενάκριε χώνουν 1 ως 2 γραμμάρια.

Όταν ό άνθρωπος είνε νηστικός, τό δηλητήριο έχει πολύ μεγαλύτερη επίδρασι στον οργανισμό του. Τό ίδιο φυσικά συμβαίνει και με τά ζώα.

Τά δηλητήρια των διαφόρων φειδιών δεν ενεργούν όλα κατά τον ίδιο τρόπο. Άλλοτε δηλαδή φέρνουν τό θάνατο σχεδόν άμέσως κι' άλλοτε έπειτ' από δλόκληρες ώρες ή και ημέρες. Τό δάγκωμα της Αιγυπτιακής εκόμικρας προκαλεί με άκαριαία παράλυσι, έπειτ' άπ' την όποία έρχεται ό θάνατος. Τό δηλητήριο πάλιν άλλων φειδιών φέρνει σπασμούς δυνατούς, πού καταλήγουν και πάλι στο θάνατο.

Υπάρχουν τέλος φείδια, πού τό δάγκωμά τους σταματάει άμέσως την ανάπτυξη των μικρών παιδιών! Άν ένας νέος δαγκωθεί από ένα τέτοιο φείδι, ζαρώνα ξαφνικά και φαίνεται σαν να γερνάη πολλές δεκάδες χρόνια! Έπειτα τό δηλητήριο δεν φέρνει κανένα άλλο αποτέλεσμα επί δλόκληρους μήνες. Και ξαφνικά κατόπιν, με μέρη, ό άνθρωπος αυτός πεθαίνει, χωρίς με την αυτοψία και την άνάλυσι του αίματος να μπόρουν οι γιατροί ν' ανακαλύψουν τά αίτια του θανάτου τον!

Τό περίεργο είνε, ότι τά φείδια δεν μπόρουν να έξωντωθούν άναμεταξύ τους, με τη βοήθεια του δηλητηριού τους. Φαίνεται, ότι ό οργανισμός τους παράγει κάποια ουσία, πού έξουδτερονεί τό αποτέλεσμα του δηλητηριασμού αυτού. Τό ίδιο όμως παράξενο φαινόμενο άπαντάται και σε πολλά άλλα ζώα, πού είνε άπτονόμοι έχθροί των φειδιών. Έτσι, ό αγρούχιρος, τό γουρουνό, ή κιαγκούστια και διάφορα άλλα θηλαστικά, μπόρουν να τά βάλουν με τό πού φαρμακικό φείδι, χωρίς να πάθουν τό παραμικρό.

Οι ύθαγενείς της Άφρικής και της Άσίας ξέρουν τον τρόπο να έξουδτερονούν τό δηλητήριο των φειδιών. Βάσις δέ των θεραπευτικών των μεθόδων είνε αυτό τό ίδιο τό δηλητήριο, με τό όποιο φτιόνουν όρρους για τό δάγκωμα πού κάθε φειδιού.

Η έπιστήμη, μελετώντας τά μέσα πού μεταχειρίζονται για τον σκοπό αυτό οι ύθαγενείς, βρήκε τον τρόπο να φτιάχνει έμβόλια, ειδικά για τό κάθε είδος φειδιού. Μ' αυτά έχουν σωθει άπ' τον θάνατο πολλές χιλιάδες ανθρώπων.

